5 bani exemplarul. - Anul XXXII. - N-rul 235

ICGB

Miercuri 27 August 19

ABONAMENTE
ROMÂNIA: Lei 4.65 / 8.15 / 18.- — STRĂINĂTATE: 3 luni Lei 10.- / 6 luni 20.- / Un an 40.-

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN

UNIVERSUL

CELE DIN URMĂ STIRI DIN LUMEA ÎNTREAGĂ
TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE

Redacția și Administrația: — București — 11. Brezoianu. 11

ZIARUL „UNIVERSUL"
Onor Biblioteca Centrala
IAȘI

București 26 August 1914

Stare de enervare

Nu putem să atribuim decât unei stări de enervare, de altfel explicabile în vremurile acestea, faptul că se aruncă vorbe, — nu vrem să zicem bănuelĭ, căci ar fi prea absurd, — până și în potriva unuĭ ziar ca al nostru, a cărui atitudine patriotică, după cum nu are nevoie de nicĭ un îmbold, astfel nu poate să sufere nicĭ o critică.

Am primit o întâmpinare, și într'o publicație tinerească s'a tipărit și un articol, în care suntem învinuiți că noĭ am fi „luat apărarea" unora dintre vecinĭi noștri, și anume „a ungurilor", prin faptul că am publicat articole de pildă ca acelea intitulate „Semne îmbucurătoare" saŭ „Dispozițiuni bune, dar neîndestulătoare"...

Ce era însă în acele articole? Era pur și simplu înregistrarea unor fapte, carĭ arătaŭ că niște politicianĭ rătăciți, ca aceia carĭ povățuiesc politica și opinia publică ungurească, aŭ fost aduși de evenimente ca să privească realitatea, astăzĭ, altfel decât n'aŭ fost în stare să privească erĭ.

Am luat manifestărĭ anume și le-am prezentat ca *simptome*, din carĭ am tras concluziunĭ nu pentru „a lua apărarea" celor ce noĭ se înfățișează ca porniți spre pocăință, — ci pentru a-ĭ arăta așa cum se prezintă astăzĭ, într'o atitudine căreia nu mult îĭ lipsește ca să poată fi numită o atitudine de *„mea culpa"*.

Un ziar este dator ca să-și țină cititorii în curent cu toate manifestările ce'ĭ pot interesa, chiar când acele manifestărĭ s'ar întâmpla să fie neplăcute pentru noĭ. Cu atât mai mult când e vorba de simptome carĭ în definitiv vin și ele să contribue la evidențiarea ridicărĭ situației și a prestigiuluĭ țărĭ și neamuluĭ nostru în ochiĭ străinilor.

Semnele de oarecare cumințire pe carĭ le-aŭ dat în timpul din urmă unĭĭ conducătorĭ politicĭ aĭ ungurilor, în sensul că departe d'a mai lua vechea atitudine disprețuitoare față de noĭ, caută apropieri saŭ „ne fac curte" cum s'ar zice, — aceste semne dovedesc și ele o recunoaștere a însemnătățiĭ *puterĭ* de care dispunem noĭ astăzĭ, și de o asemenea recunoaștere desigur că trebue să luăm notă cu satisfacțiune din orișicare parte ar veni ea.

Noĭ n'am zis ca să luăm de bune avansurile ungurilor; — din contră, am arătat, credem, destul de clar, că aceea ce contele Tisza a oferit spre împăcare românilor din Ungaria e departe de a fi îndestulător și că dacă o dreptate e vorba să se facă cu adevărat naționalităților nemaghiare, apoĭ această dreptate trebuie să fie *deplină*.

Socotim că până în cele din urmă această dreptate lĭ se va face. Dar nu credem nicĭ noĭ că ea va putea fi rezultatul unor „concesiunĭ" din partea ungurilor, — de aceea nu avem de ce să le luăm „apărarea" acestora; ci credem că altele vor fi evenimentele carĭ *necesarmente* vor duce la ceea ce popoarele nedreptățite aspiră, și ce urmăresc de atâta vreme.

Acestea le-am spus și le spunem, nimic altceva, — și nimenĭ n'are dreptul să pretindă că ar putea ceti, printre rândurile scriselor noastre altceva, decât ceea ce spunem așa cum credem că mai limpede nu se poate.

Situația în Bucovina

— (Dela trimisul nostru particular —

Burdujeni, 24 August.

Odată cu ocuparea Cernăuților de către ruși, s'a publicat în ziare știrea că trupele ruseștĭ aŭ fost îndreptate în diferite direcțiuni, având intențiunea să ocupe toate orașele bucovinene până la granița României. Și printre cele dintâĭ orașe carĭ urmaŭ să fie ocupate, ar fi fost Suceava. Unele ziare aŭ mers chiar mai departe și s'aŭ grăbit să dea știrea ocupăreĭ Sucevei ca fapt îndeplinit înainte chiar ca rușiĭ să se fi gândit să facă aceasta.

Sosind azĭ dimineață la Burdujeni, am plecat imediat spre frontiera Itcani spre a mă informa despre situațiunea de dincolo de graniță.

Am convorbit cu d-l C. Stănescu, șeful poliției vămiĭ, care m'a asigurat — după informațiunile ce le are chiar azĭ, dela persoane sosite din Suceava — că liniștea cea mai deplină domnește atât în Suceava cât și în celelalte orașe din împrejurimi.

Cu prilejul prezenței mele la frontiera Itcanilor, am putut vorbi cu un comerciant Ghevelb, sosit azĭ la amiazĭ din Suceava. Dânsul mi-a spus că trupele ruseștĭ sunt departe. Am mai putut afla de la el că este absolut inexactă știrea publicată azĭ de un ziar din Capitală cum că s'ar simți lipsa de alimente în Suceava. Populația Sucevei este liniștită, toată lumea fiind convinsă că, chiar dacă orașul va fi ocupat de ruși nimic rău nu se va întâmpla populațiuneĭ. Spiritele s'aŭ liniștit mult după ocuparea Cernăuților, când s'a văzut modul cum e tratată populația de trupele de ocupațiune.

Un alt călător din Suceava imĭ spune că o bună parte din cei fugiți din Cernăuți la Suceava, s'aŭ întors. Magazinele lăsate în părăsire aŭ fost redeschise și Cernăuții începe încet-încet săși recapete viața de odinioară.

Faptul că trupele ruseștĭ, după ocuparea Cernăuților, s'aŭ îndreptat spre nord, fără a mai veni spre Suceava, cum s'a crezut că vor face, însemnează poate — după explicațiile unora — că rușiĭ aŭ renunțat de a ocupa toate localitățile până la frontiera României.

Trenurile în Bucovina, de la Itcani în sus, al căror mers fusese întrerupt câtva timp, aŭ început de erĭ să circule din nou. Erĭ a circulat trenul de la Itcani până la Hliboca. Astăzĭ, după câte sunt informat, circulă și mai departe, până la Haidicfalva.

V'am comunicat telegrafic o versiune care s'a răspândit azĭ în Burdujeni, anume că la Hatna, localitate bucovineană de lângă Suceava, ar fi fost surprinsă o patrulă rusă compusă din 3 soldați. D-l Stănescu, șeful poliției de aci, care de obiceĭ e informat de tot ce se petrece în apropierea Sucevei, nu mi-a putut da confirmarea acesteĭ știrĭ, care însă poate fi adevărată.

Orașul Burdujeni, azĭ, Duminică, e în plină animație.

Văd o mulțime de oameni veniți cu treburĭ, în trăsurĭ, din Itcani, Suceava și alte localități bucovinene din apropierea granițeĭ române. Autoritățile noastre mă informează că trecerea la noĭ este liberă pentru persoane carĭ se legitimează cu pașapoarte. In schimb trecerea în Bucovina este cu strictețe oprită. Eŭ am avut intențiunea să trec la Itcani și Suceava, dar am fost sfătuit să nu fac această imprudență care ar fi putut să-mĭ pricinuiască neplăceriĭ.

Ce-ĭ cu vagoanele austriace?

Am căutat să obțin informațiuni asupra știreĭ că zilele aceste vor intra în țară prin Burdujeni 300 vagoane austriace și iată ce am aflat:

Acum câteva zile, în urma invazieĭ rușilor în Bucovina, se găseaŭ pe linia ferată Itcani-Hatna-Hliboca câteva sute de vagoane austriace cu vre-o 20 ma șini. Parte din vagoane eraŭ deșerte, iar parte conțineaŭ mărfurĭ.

Autoritățile austriace, mai cu seamă ceĭ de la căile ferate, având teamă că aceste vagoane nu vor fi în siguranță în timpul invazieĭ rușilor, s'aŭ gândit că ar fi bine să intervie la căile ferate române spre a obține permisiunea să trimeată aceste vagoane în România, prin Burdujeni.

Pentru acest sfârșit a venit la Burdujeni șeful stației Itcani, d. Sabinski, care a avut o întrevedere cu d-l Bersan, șeful stației Burdujeni. Rezultatul a fost că s'aŭ făcut imediat demersurĭ telegrafice atât la ministerul nostru de finanțe cât și la direcția căilor ferate române.

Se pare însă că s'a renunțat la ideea de a se aduce aceste vagoane și mașinĭ aci, întrucât astăzĭ, cunoscându-se intențiunile rușilor, austriacii s'ar fi convins că vagoanele și mașinile sunt în deplină siguranță acolo unde se găsesc.

Cum a fost liniștită populația din Suceava

In ziua intrăriĭ rușilor la Cernăuțĭ, populația din Suceava a fost cuprinsă de groază, temându-se de o apropiată invaziune și în Suceava. Toțĭ, înfricoșațĭ, și-aŭ împachetat totul și voiaŭ să fugă din oraș.

Spre a-l liniști, autoritățile aŭ recurs la un truc ingenios care a prins de minune. S'a spus populației că poate fi liniștită, căcĭ armatele române vin imediat în ajutorul austriacilor, alungând pe rușĭ din Bucovina. Speranța renăscu atunci în mulțime. Toțĭ aŭ venit la graniță, spre Burdujeni, manifestând pentru România. Ba, unĭĭ aŭ venit cu florĭ să întâmpine armata română. Oamenii fură ținuți până seara târziu la frontieră, până ce aŭ trecut clipele de groază și când toțĭ s'aŭ convins că pericolul invaziuneĭ rușilor nu este așa de grozav pe cât s'ĭ închipuiaŭ, s'aŭ înapoiat liniștiți la Suceava.

Bruno.

Absolvenții școalelor
SPECIALE

Aŭ absolvit școala de agricultură de la Lehliu-Ialomița, următorii elevĭ, în ordinea clasificațieĭ:

Teodorescu Ioan-Pucioasa, Demetrescu Radu-Urziceni, Vasilescu Leonida-Jilavele, Ilie Corneliu-Andrășești, Haită Gh.-Pogoești, Necula Ion-Găunoș, Dascălu C-tin-Timișești-Neamț, Toma Marin-Vârteju, Iconaru Al.-Pestișani-Gorj, Ivănescu Marin-Urziceni, Ghica Gh. Vârteju și Popelea Anton-Lupșanu.

RAZBOIUL EUROPEAN

- Serviciul nostru telegrafic -

CAZACI IN ACȚIUNE

Pe frontul occidental

Germanii
abandonează Parisul încercând o inconjurare a armatei franceze

Paris, (fără dată). — **Un comunicat din Bordeaux al ministerului de războiŭ spune: Dușmanul pare a neglija Parisul și a încerca o mișcare de înconjurare dincolo de flanc. Inamicul a ajuns la Ferté sous Jouarre (60 klm. din Paris) trecând dincolo de Reima, coboară dealungul și la vestul munteluĭ Argonne. Această manevră nu și-a atins scopul nicĭ azĭ precum nicĭ de celelalte dățĭ. Dreapta armateĭ noastre, în Lorena și Vosges, combate continuu pas cu pas cu alternative diverse. Orașul Maubeuge care a fost bombardat cu violență zeziștĭ cu vigoare. (Havas). (A. R.)**

Detașamentul
german din Scutari spre Germania

Viena, 24. — *Detașamentul german venit din Scutari a plecat spre Germania astă-seară. A fost aclamat de o mulțime enormă.* (A. R.)

Consiliul de miniștri
LA BORDEAUX

Bordeaux, 23 (sosită 24). — *In consiliul de miniștri prezidat de d. Poincaré, ministrul de interne a adus la cunoștință rapoartele prefecților carĭ semnalează de pretutindeni excelenta stare de spirit a populațiuneĭ, liniștea încrederea și strânsa legătură de sentimente cu guvernul. Consiliul s'a ocupat de măsurile ce trebuesc luate spre a se asigura aprovizionarea populațiuneĭ civile. (Corrbureau). (A. R.)*

Apărarea Parisului
— Din sursă germană —

Paris, 24. (Via Berlin, transmisă de Korrespondez Bureau). — **Orașul continuă pregătirile sale de apărare. Bois de Boulogne a fost ras în parte. Șoselele ce duc spre Paris baricadate. Numărul voluntarilor este imens. (A. R.)**

Acordul anglo-franco-rus
PACEA NU VA FI INCHEIATĂ IN MOD SEPARAT

Londra, 23 ora 6.40 dim. (sosită 24). ***Acordul următor a intervenit și a fost semnat aci astăzĭ cu ambasadoriĭ Franței și Rusieĭ.***

„Subsemnațiĭ, cu depline autorizărĭ din partea guvernelor respective, declarăm celce urmează: guvernele englez, francez și rus își iau reciproc angajamentul a nu încheia pacea separat în cursul prezentuluĭ războiŭ. Guvernele celor treĭ țărĭ iau angajamentul ca, atunci când termenele păceĭ comune vor veni în discuțiune, nicĭ unul din aliați nu va propune condițiunĭ de pace fără admiterea lor prealabilă de ceilalți aliați. Drept care jos iscăliți aŭ semnat declarația de față punând sigiliile lor. Făcut la Londra în triplu exemplar, la 5 Septembrie (st. n.) 1914." (A. R.)

Un raport
al generalului Freuh

Din sursă germană

Londra, 24 (via Berlin.) — *Biroul Presei a publicat la 4 Septembrie (st. n). ora 11 și jumătate seara, următorul raport al generalului French: situația pe teatrul de războiŭ e neschimbată principial, poziționile aliaților se mențin. Sunt indiciĭ că mișcarea germanilor se desfășoară în direcția est-sud-est. Din Ostenda vine știrea că germanii aŭ bombardat Termonde. (Korrbureau). (A. R.)*

TRUPELE GERMANE AU PARASIT BRUXELLES-UL

— Comunicat francez —

Petrograd, 24.— **Un comunicat francez zice: Germanii continuă să lase pe dreapta lor Parisul și fac o largă mișcare debordantă.**

Trupele germane aŭ părăsit Bruxelles-ul și se îndreaptă spre nordvest cu intenția de a despărți Anversul de coasta litoralului. Inginerii belgienĭ aŭ inundat regiunea Malines. Apele aŭ surprins pe germanĭ carĭ fug. Germanii aŭ impus orașul Lille la o contribuție de 200 milioane fr.

Din rapoartele prefecților se constată că în toată Franța populațiunea e pe deplin liniștită și are toată încrederea în guvern. (Westnik). (A. R.)

Orașul Nancy în flăcări

Berlin, 24.— Statul-major anunță: Împăratul a asistat erĭ la luptele și la atacul contra forturilor din Nancy. Două forturĭ aŭ fost luate. Focul artilerieĭ a putut fi îndreptat asupra orașuluĭ care arde în mai multe locurĭ. Hărțiĭ căzute în mâinile noastre dovedesc că inamicul a fost cu totul surprins de înaintarea armatelor generalilor von Kluck și von Bulow la nord de Meusa, în Belgia. Incă în ziua de 4 August inamicul credea că are înaintea numaĭ cavaleria germană care, sub comanda generaluluĭ von der Narwitz a ascuns cu deplin succes mișcările armateĭ. Totuși inamicul ar fi putut afla de înaintarea acestor două armate dacă n'am fi oprit curieriĭ. (Wolffbureau). (A. R.)

Turcia
se pregătește de războiŭ contra Greciei

Petrograd, 24.—Ziarul „Wremja" spune: Turciĭ, bazându-se pe acordul lor secret cu Bulgaria, se pregătesc să îndrepte o armată de 300.000 oameni contra Greciei prin Tracia bulgară.

Cartierul general al armateĭ turcești a fost transferat erĭ la Dometika. (A. R.)

ZVON DESPRE LUPTE IN JURUL PARISULUI

Roma, 22 (sosită la 24).—Ziarele primesc telegrame din Paris din care reese că în apropierea Parisuluĭ ar fi avut loc oarecarĭ lupte. (A. T. I).

LUPTELE
DIN NORDUL GALIȚIEI

Burdujeni 24 August

In nordul Galițieĭ se dau acum lupte crâncene între trupele ruseși și cele austriace. Până acum victoria e de partea rușilor. Lupte decisive sunt imineute.

din Suceava la Burdujeni, aflu că rușiĭ trimit trupe la granița de sud a Bucovineĭ.

Trupele ruseștĭ de ocupațiune tratează bine pretutindeni pe austriacĭ. Br.

*

Vereștĭ, 24 August

Comerciantul Serafinister din Suceava, sosit astăseară la Burdujeni, aduce știrea că rușiĭ, după o luptă crâncenă aŭ ocupat stația Tolosgarten lângă Cernăuțĭ.

Aceeași persoană afirmă că o telegramă oficială sosită la Suceava vestește că germanii aŭ intrat în Paris.

Se înțelege că, în neputință de a fi controlate aceste știrĭ trebuesc primite sub toată rezerva. Br.

PRADA DE RAZBOI
a sârbilor

Nis, 24. — *Inventariul tunurilor austriace luate de noĭ arată: s'a luat o baterie de 6 tunurĭ de câmp, care e prima baterie a diviziei 21 artilerie de landwehr, poartă pe afet cifra 1/21 KK și cifrele 1—6. Fiecare tun poartă gravat 8 cm. m 5 anul 1907 și numerile 654, 490, 491, 698 658 935. Pe afete e marca KK Artilerie Zeugsfabrik Arsenal Wien. Această baterie este completă, cu muniționĭ și cheson. S'a constatat că a tras un singur foc. In afară de această baterie mai sunt 15 tunurĭ de câmp de acelaș calibru din fabrica Chkoda, aparținând regimentuluĭ 24, sânt de diferite baterii unul din bateria 3 un tun 2 cu tub 2673, tunul 4 tubul 329, tunul 5 tubul 2641. A doua baterie tunul 2 tubul 502, a treia baterie tunul 4 tub 436, a patra baterie 7 tunurĭ cap 2340, tunul 2 tubul 1040, tunul 4 tubul 428, tunul 3 pe tub 2242, tunul 5 tub 2236, tunul 6 tub 2238 tunul (ilizibil) tub 2239, bateria cincea tunul 9 tub 284, un tun fără număr tub 283 și în fine un tun fără altă indicațiune decât numărul pe tub 2648. șease mitralieze sistem Schwartzlos numerele 3492, 3126, 3524, 1112, 3127, 3491 marca de fabrică Waffenfabrik Steuer 1913. Aceste mitralieze sunt cu toate accesoriile lor și cu muniționĭ. Un motor de aeroplan tip Bleriot. un motor Gnome 4864 No. 1671. De îndată ce vom avea inventariul celorlalte tunurĭ carĭ se află în celelalte localitățĭ le vom publica.*

La aceste trebue să adăogăm o cantitate enormă de pușcĭ, cartușiere, ranițe, luate dușmanului. (A. R.)

TESTAMENTUL POLITIC AL LUI HARWIG

Sofia, 25. — Ziarul „Utro" reproduce articolul d-luĭ Szavenko, șeful naționaliștilor rușĭ, publicat în ziarul „Kiewjanin", care conține declarațiunile defunctuluĭ ministru rus la Belgrad, Hartwig, asupra politiceĭ balcanice a Rusieĭ. Hartwig a zis: bulgarofilia societățeĭ ruseștĭ este un sentimentalism păgubitor. O Bulgarie puternică ar fi un dușman ireductibil al Rusieĭ căcĭ s'ar alia la sigur cu Austro-Ungaria. In schimb interesele Rusieĭ și Serbieĭ nu sunt nicăerĭ contrare. Serbia este aliatul natural al Rusieĭ, căcĭ o Serbie puternică ar fi un dușman implacabil al Austro-Ungarieĭ. După cum drumul Rusieĭ spre Dardanele ar duce peste dărămăturile austro-ungare, Austro-Ungaria este piedica ce se opune uneĭ Marĭ Serbiĭ.

Pe frontul oriental

Luptele
dintre ruși și austriaci

— Din sursă austriacă —

Viena, 24. — **Corespondenții particularĭ aĭ ziarelor comunică în mod unanim, că erĭ aŭ avut loc lupte numaĭ împrejurul fortificațiunilor de lângă Lublin. Pe frontul de est armata austro-ungară nu a avut nicĭ o luptă ci a profitat de timp spre a se odihni. Rușiĭ n'aŭ continuat ofensiva nicĭ erĭ nicĭ alaltăerĭ, ceea ce face a se crede că sunt foarte obosiți.**

Erĭ, un automobil în care se aflaŭ patru rușĭ, a încercat să rupă lanțul avantposturilor lângă Lemberg, însă o patrulă de cavalerie a tras focurĭ asupra lor. Focurile aŭ atins rezervoriul de benzină și a ucis pe un locot.-colonel rus. Ceilalți aŭ fost făcuți prizonieri.

In ce privește modul de luptă al cazacilor, corespondenții relevă că cazacii evită orice atac sau luptă în gros, ci apar numaĭ în grupurĭ micĭ și îndată ce văd pe inamic dispar și trag adăpostiți și de aceea recunoașterea e fiă continuă a servi pe rușĭ; fiă continuă a servi pe rușĭ, și de exemplu împing vacĭ în liniile desfășurate ale armateĭ austro-ungare, arătând astfel rușilor carĭ sunt pozițiunile austro-ungare. Tirul artilerieĭ ruseștĭ lângă Komarov a avut succes numaĭ pentru că acolo este un poligon și că prin aceasta cunosc toate distanțele. Corespondenții relevă excelenta funcționare a serviciuluĭ telegrafic și telefonic de campanie. (A. R.)

Cavaleria rusă
a trecut Carpații

***Petrograd, 24.* — Un comunicat al statuluĭ major spune: pe toate liniile de luptă austriace trupele ruseștĭ au dat la 4 Septembrie st. n. o ofensivă energică, dar centrul inamiculuĭ a suferit maĭ mult de atacurile noastre. In regiunea de vest de Krasnostave s'a predat cu comandantul lor cu tot 44 ofițerĭ și 1600 soldați. O divizie germană care înainta în ajutorul austriacilor a fost atacată pe țărmul stâng al Vistuleĭ.**

Trupele ruseștĭ au ocupat regiunea Strij. Cavaleria rusă este dincolo de trecătorile Carpaților.

Pe frontul est al Prusieĭ nu s'au produs de cât micĭ încleerărĭ fără însemnătate. (Westnik). (A. R.)

Ofensiva rusă între Vistula și Bug
—DEZMINȚIREA VICTORIILOR AUSTRIACE —

Petrograd, 24.— Agenția Westnik spune: Wolffbureau și Correspondenzbureau aŭ răspândit știrea despre pretinse victorii austriace în regiunea Zemostie-Tiskovisy. De fapt trupele ruse susțin dela 8 August o ofensivă constantă între Vistula și Bug, rușiĭ au distrus la 15 August lângă Lasticovo divizia 15 austriacă și au continuat până la 22 August lupte în aceeași direcțiune luând 3 drapele. 23 tunurĭ, 18 mitraliece, 2 aeroplane; au făcut prizonierĭ 12.000 soldați și 15 ofițerĭ. La 22 August rezistența austriacă a fost înfrântă și rușiĭ au reluat ofensiva pe toate fronturile. Știrile despre pretinse victorii ale generaluluĭ Auffenberg lângă Zamostie și Tiskovsky sunt false cu știința în scopul de a atenua importanța marelui succes rus din Galiția unde numaĭ în direcția Lembergului rușiĭ aŭ luat pradă bogată, și anume 70.000 prizonierĭ. 300 tunurĭ, 300 locomotive, 150 vagoane, numeroase convoiurĭ, bagaje etc.

*

Petrograd, 24. — *Ziarul „Wremia" spune: la 4 Septembrie (st. n.) rușiĭ aŭ început ofensiva generală între Vistula și Bug. Austriacii nu se așteptau la ofensiva viguroasă a Lembergului și sperau să reziste aci mult timp. Rușiĭ au făcut la Lemberg o pradă de războiu imensă. Toțĭ galițienii din închisorile din Lemberg au fost puși în libertate. Cehiĭ aŭ refuzat să meargă contra slavilor.*

Rănitiĭ întorși la Petrograd spun că germanii se bazează în luptă pe acțiunea artilerieĭ lor, dar în fața ataculuĭ cu baioneta se retrag totdeauna. (A. R.)

ROMANIA IN FAȚA EUROPEI

MÂINE

de prof. N. BASILESCU
dela Universitatea din București,
Deputat.

BIBLIOTECA CENTRALĂ

România nu poate favoriza cu nicĭ un preț planurile Austro-Ungarieĭ și Germanieĭ, sub pedeapsă de sinucidere, de a-și săpa singură groapa.

România nu poate favoriza dispariținea Serbieĭ, — nicĭ diminuarea Greciei, — nicĭ mărirea Bulgarieĭ, — echilibrul balcanic, atât de greu stabilit prin tractatul din București, fiind radical surpat, răsturnat în detrimentul ei.

România poate încă și mai puțin favoriza extensiunea, jur împrejurul eĭ, a două marĭ Puteri, a Austro-Ungarieĭ și a Germanieĭ, — existența ei etnică și politică fiind în primejdie.

Dar, România va trebui să facă cele mai uriașe sforțărĭ, spre a realiza —odată pentru totdeauna, ca drumul către marea liberă,— marea Egee, — să fie definitiv și perpetuu deschis corăbiilor ei, — fără jignire și fără stânjenire orĭ piedică din partea oricuĭ. Constantinopol trebue să devină oraș liber, internațional, precum este Dunărea——bi nal,— sub garanția tuturor Puterilor, — iar Bosforul și Dardanelele, canal liber și internațional, precum este Dunărea însăși.

Acestea sunt condițiuni de viață sau de moarte, pentru România.

Coexistența Statelor balcanice, în forma și în puterile lor respective de azĭ și libertatea navigațieĭ pe Dunăre și pe mare, până la marea liberă, — formează rațiunea de viață a statuluĭ român.

Amenințând existența Serbieĭ, — urmărind diminuarea Greciei —și mărirea Bulgarieĭ,—Austro-Ungaria amenință indirect, dar energic, existența României înșăși.

Pretinzând a deveni stăpâne în Balcanĭ și pe drumurile internaționale, Germania și Austro-Ungaria operă *une mainmise* asupra Românieĭ înșăși.

Dacă acesta este idealul Românieĭ, de a deveni o provincie austro-ungară, — dacă româniĭ liberĭ din regatul *liber* invidiază soarta românilor subjugați din România încătușată — să o spunem pe față,— să avem, cel puțin, cinismul tristuluĭ nostru curaguĭ!

Precum nu voim egemonia germano-austro-ungară, în Balcanĭ și în Orient, — nu voim nicĭ sclavia rusă: dacă Rusia ar avea pretențiunea, — și putința, — de a realiza o mare Rusie de la Polul Arctic și până la capul Matapan, — mica Românie ar preferi să moară luptând decât să trăiască în lanțurĭ.

Nimic, însă, din trecutul politiceĭ moscovite, nu îndică o asemenea tendință.

Și chiar dacă, ea ar exista, — ea ar întâlni în calea eĭ coaliținea universală, — și în special opoziținea, — ca în totdeauna— precum s'a dovedit la 1854 prin războiul Crimeeĭ, a Angliei și a Franței,— azĭ și a Germanieĭ, a Austro-Ungarieĭ, și chiar a Italieĭ.

Nicĭ un popor nu are interesul de a vedea o mare Putere stăpână pe Bosfor, Dardanele și Constantinopol: toate au interes de a le menține sau sub o mână slabă și debonară, ca a Turcieĭ, sau libere desăvârșit, sub garanția lor, a tuturor.

Și războiul universal de azĭ nu este decât tot o confirmare a acesteĭ axiome politice.

Care este, într'adevăr, cauza lui, — directă, imediată?

Nu este oare tocmaĭ amenințarea Germanieĭ și Austro-Ungarieĭ de a deveni stăpâne exclusiv pe această chee a Orientului?

De unde a pornit el? Nu care prin faptul că Salonicul și drumul la Salonic aŭ fost barate Austro-Ungarieĭ și Germanieĭ?

Nu oare din dorința lor de a pune stăpânire pe Cornul de Aur, — cu Bosfor și cu Dardanele?

Și ce a ridicat Europa întreagă împotriva lor, decât teama de a vedea realizat acest plan îndrăzneț?

Da, — dacă Germania și Austro-Ungaria vor eși victorioase, ele vor dicta lumeĭ pacea următoare:

Belgia — și *Olanda este deja* — va deveni provincie germană. Anversul va fi acel tun, de care vorbea sir Asquith, veciniс îndreptat către inima Engliteriĭ.

Franța va fi redusă, — ca și Spania, — la teritoriul eĭ european: ea va pierde toate coloniile eĭ, — Africa va cădea în mâinile Germanieĭ, cu Algeria, Tunisia, Maroc, Congo, Tonchin-ul și Indochina etc. — totul va cădea în mâinile Kaiser-uluĭ. Franța va deveni, așa dar, o putere de mâna a doua, ce se va cristaliza, ca și Spania, într'o expectativă ucigătoare, până când Germania, atotputernică, o va transforma într'o provincie germană.

Rusia va fi refulată în stepele eĭ, respinsă la Nord de la marea Baltică, la Sud dela marea Neagră, teritoriile eĭ bogate în petrol din Caucaz, căzute în mâna germanilor. Germania va putea să se lege direct pe uscat și pe apă cu Asia minoră, deja în stăpânirea eĭ.

Iar Austria, întinzând tentaculele eĭ peste peninsula balcanică, va ajunge până la marea Egee.

Dela Atlantic și până la oceanul Indian, Germania și Austro-Ungaria vor fi stăpâne absolut!!

Ce ar putea, însă, spera mica insulă latină, România, în acest ocean al Omnipotenței Germano-Austro-Ungare?

Nimic!

Dar, de la vis la realitate este un mare pas.

Tocmaĭ acest vis este cauza ridicăriĭ tutulor popoarelor împotriva acesteĭ egemoniĭ uriașe.

Nicĭodată, Italia nu va îngădui ca peninsula balcanică să devină o provincie austriacă, — și marea Adriatică un lac austriac.

Italienii o spun pe față, — eĭ vor preferi să moară până la unul decât să lase pe Austro-Ungaria să-și întindă încă posesiunile eĭ în Balcanĭ.

Dar nicĭ Franța, nicĭ Anglia, nicĭ Rusia, — *nimenĭ*, — în lumea aceasta nu va îngădui întronarea uneĭ asemenĭ tiraniĭ,— care ar schimba fața lumiĭ și ar impune constrângeri mondiale o atât de crudă servitudine.

Războiul, ce abia acum începe, este nu numaĭ cel maĭ mare prin forțele uriașe în prezență, dar și cel maĭ grav, din câte lumea a purtat, prin consecințele luĭ.

In contra luĭ, s'a ridicat, ca un singur om, conștiința universală: micile state, sublimi stupĭ de albine, ce nu au nicĭ o ambițiune, ci contribue,— *precum a făcut-o admirabila Belgie*, — în limita puterilor lor la progresul general, care sunt straje neadormite în mijlocul uraganelor ce ceĭ marĭ deslănțuesc. — aceste State joacă acum existența lor.

Mâine, cu triumful imperialismuluĭ mondial germano-austro-ungar, soarta lor va fi și ea judecată.

Există, însă, orĭce s'ar zice, o justiție imanentă, — care orânduește Ordinea Lumeĭ,—și în ea, —*și în ele însăși*—trebue să pună micile State nădejdea și încrederea lor.

Cu mâna pe spadă, ele trebue să vegheze la saluta lor.

Banca Națională și criza monetară
O lămurire în chestiunea lărgirei dreptului de emisiune

Consiliul de miniștri, sub rezerva unuĭ bil de indemnitate, a acordat Băncei Naționale lărgirea dreptuluĭ de emisiune ce-l are prin legea eĭ de organizare. In această chestiune, de o însemnătate considerabilă pentru viața noastră economică și financiară, ziarele aŭ dat tot felul de informațiunĭ, care de care maĭ confuze și maĭ departe de adevăr; n'aŭ făcut excepțiune nicĭ măcar ziarele de specialitate. Se impune deci o lămurire, pentru edificarea publiculuĭ în general, a celor direct interesați în special.

Dreptul emisiuneĭ de bilete de către Banca Națională se găsește reglementat prin art. 12 din legea de organizare a institutuluĭ. Iată principalele dispoziții ale acest articol:

„Banca are privilegiul a emite bilete de bancă la purtător Suma biletelor în circulațiune va fi reprezentată prin valorĭ lesne de realizat.

„Banca va trebui să aibă un stoc metalic de aur de cel puțin 40 la sută din suma biletelor emise de dânsa.

Această limită va putea fi redusă la 33 la sută, în împrejurărĭ excepționale și pentru timp determinat, după cererea consiliuluĭ general al Băncii aprobată de consiliul de miniștri.

„Treĭzeci la sută din acest stoc metalic al Băncei va putea consta în trate asupra pieților engleze, germane, franceze și belgiene", conform al. III din art. 12 maĭ sus pomenit. Să se noteze că valoarea tratelor străine reprezenta peste 27 la sută din stocul total de 210 milioane și că se găsea deci aproape la

Consiliul de miniștri, sub rezerva unuĭ bil de indemnitate, a acordat Băncei Naționale lărgirea dreptuluĭ de emisiune ce-l are prin legea eĭ de organizare. In această chestiune, de o însemnătate considerabilă pentru viața noastră economică și financiară, ziarele aŭ dat tot felul de informațiunĭ, care de care maĭ confuze și maĭ departe de adevăr; n'aŭ făcut excepțiune nicĭ măcar ziarele de specialitate. Se impune deci o lămurire, pentru edificarea publiculuĭ în general, a celor direct interesați în special.

Dreptul emisiuneĭ de bilete de către Banca Națională se găsește reglementat prin art. 12 din legea de organizare a institutuluĭ. Iată principalele dispoziții ale acest articol:

„Banca are privilegiul a emite bilete de bancă la purtător Suma biletelor în circulațiune va fi reprezentată prin valorĭ lesne de realizat.

„Banca va trebui să aibă un stoc metalic de aur de cel puțin 40 la sută din suma biletelor emise de dânsa.

Această limită va putea fi redusă la 33 la sută, în împrejurărĭ excepționale și pentru timp determinat, după cererea consiliuluĭ general al Băncii aprobată de consiliul de miniștri.

„Treĭzeci la sută din acest stoc metalic al Băncei va putea consta în trate asupra pieților engleze, germane, franceze și belgiene", conform al. III din art. 12 maĭ sus pomenit. Să se noteze că valoarea tratelor străine reprezenta peste 27 la sută din stocul total de 210 milioane și că se găsea deci aproape la